

Aika: 21.5.2021 klo 8.15-10.15

Paikka: Sähköinen Teams-työskentelyalusta. Teams-kutsu on lähetetty erikseen.

Osallistujat:

Yli-Rajala Juha	konsernijohtaja	Tampere, pj.
Auvinen Oskari	kaupunginjohtaja	Kangasala,
Hirvonen Tuomas	kunnanjohtaja	Vesilahti
Joensuu Jaakko	kansliapäällikkö	Pirkkala, 2. vpj.
Kuusisto Juha	kaupunginjohtaja	Orivesi
Linnamaa Reija	strategiajohtaja	Tampere
Nurminen Mikko	johtaja	Tampere
Piiparinen Pauli	vt. kaupunginjohtaja	Ylöjärvi
Rämö Heidi	kunnanjohtaja	Lempäälä, 1. vpj.
Väätäinen Eero	kaupunginjohtaja	Nokia

Nurminen Päivi	seutujohtaja	esittelijä, TKS
Pohjonen Juhani	seutusihteer	sihteer, TKS

Kutsutut:

Lyly Lauri	seutuhallituksen puheenjohtaja	Tampere
Vasankari Tommi	johtaja	UKK-instituutti, 74 §
Kankkonen Satu	kehittämispäällikkö	TKS, 74 §
Kuusela Kaisu	seutusuunnittelupäällikkö	TKS, 75 §

KÄSITELTÄVÄT ASIAT

73 § AVAUS JA EDELLISEN KOKOUKSEN TÄYTÄNTÖÖNPANO	3
74 § LIITU2 -TIEDONKERUUN SEUDULLISET TULOKSET.....	4
75 § TAMPEREEN KAUPUNKISEUDUN ASUNTOPOLIITTINEN OHJELMA	7
76 § MRL- UUDISTUS, YMPÄRISTÖMINISTERIÖN KYSELY KAUPUNKISEUTUSUUNNITELMIEN VAIKUTUKSISTA.....	10
77 § KOKOUKSEN 4.6. OHJELMOINTI JA SEURAAVAT KOKOUKSET	12
78 § TIEDOKSIANNETTAVAT ASIAT	13
79 § KOKOUKSEN PÄÄTTÄMINEN.....	13

73 § AVAUS JA EDELLISEN KOKOUKSEN TÄYTÄNTÖÖNPANO

8.15-8.20

Muistio 7.5.2021, liitteenä.

Asiat	Toimenpiteiden eteneminen	Vastuu
MAL4-sopimuksen toteutumisen seuranta vuodelta 2020	Käsittelyssä seutuhallituksessa 26.5. ja MAL-seurantaryhmässä 4.6.	TKS
Asukaskyselyjen tulokset	Mediainfo 20.5. Tietoja hyödynnetään kaupunkiseudun suunnittelussa eri tasoilla	TKS, jäsenkunnat
Seutustrategian uudistaminen, tilannekatsaus	Konsulttikumppanin valintaa selostetaan kokouksessa.	PN

Liitteet:

Muistio 23.4.2021

74 § LIITU2 -TIEDONKERUUN SEUDULLISET TULOKSET

Kehittämispäällikkö Kankkonen 6.5.2021:

Tiedonkeruun tausta

Hyvinvointipalvelujen työryhmä päätti vuoden 2021 toiminnallisia tavoitteita asettaessaan, että liikkumattomuuden kustannusten hillitsemiseksi tulisi vuonna 2021 kerätä seudullista tutkimustietoa liikkumisesta ja paikallaan olost, jotta liikkumattomuuden kustannuksia olisi mahdollista eritellä tarkemmin ja kohdentaa toimenpiteitä vaikuttavasti sekä kunta- että seututasolla. Suunnitelman mukaan vuonna 2021 liikkumistietoa kerätään osallistumalla kansalliseen toiselle asteelle suunnattuun LIITU2 -tutkimukseen sekä seudullisella koulumatka- ja liikkumiskyselyllä, joka toteutetaan loppusyksystä.

LIITU2 -tiedonkeruun seudullisia tuloksia

LIITU 2-asteen tiedonkeruu käynnistyi syksyllä 2020 ja hyvinvointipalveluiden työryhmän toimesta, kunnat nimesivät omien oppilaitostensa vastuuhenkilöt, minkä jälkeen alkoi opiskelijalistojen kerääminen. Osallistuvat opiskelijat saivat henkilökohtaiset kirjeet, minkä jälkeen heidän tuli ilmoittautua tutkimukseen. Jokainen opiskelija teki siten lopulta itsenäisen päätöksen tutkimukseen osallistumisesta. Taulukossa 1 on esitetty tutkimukseen osallistuneet lukioittain Tampereen kaupunkiseudulla.

Oppilaitos	Vähintään 4 ainakin 10 tunnin päivää	Vähintään 4 24 tunnin vuorokautta
Hatanpään lukio	5	5
Tammerkosken lukio	50	40
Tampereen lyseon lukio	35	31
Kangasalan lukio	8	7
Oriveden lukio	7	5
Lempäälän lukio	19	15
Nokian lukio	22	18
Pirkkalan lukio	71	54
Yhteensä	217	175

Kuva 1. Tutkimukseen osallistujamäärät lukioittain.

Ammatillisen koulutuksen osalta seudullista otantaa ei saada, koska osallistujia oli vain kourallinen. Myös lukioiden osallistumisaktiivisuudessa oli merkittäviä eroja, minkä takia kuntakohtaisia vertailutietoja ei voida esittää. Raportissa keskitytään näin olleen Tampereen kaupunkiseudun lukiolaisten tuloksiin kokonaisuutena sekä suhteessa koko maan tilanteeseen.

Seudun tuloksista tiiviisti

Tampereen kaupunkiseudun lukiolaiset nukkuivat noin 10 min yössä enemmän kuin saman ikäiset lukiolaiset muualla Suomessa. Jos uniaika rajattiin tarkastelusta pois, havaittiin että nuoret viettivät keskimäärin yli 65 % valveaoloajastaan istuen tai makuulla. Tämä vastaa määrälltään työikäisten (20-69 -vuotiaat) paikallaolon osuutta. Tampereen kaupunkiseudun lukiolaiset viettivät aikaa istuen ja makuulla olleen hieman vähemmän kuin lukiolaiset muualla Suomessa, mutta seisten tai kevyessä liikkumisessa vietetyssä ajassa ei ollut juurikaan eroja.

Tampereen kaupunkiseudun lukiolaiset naiset ja miehet liikkuvat reippaasti 6 ja 14 minuuttia päivässä enemmän kuin lukiolaiset muualla Suomessa, mutta rasittavan liikkumisen määrässä ei havaittu juurikaan eroja. **Liikkumisen suosituksen täyttäviä naisia ja miehiä oli Tampereen kaupunkiseudulla enemmän kuin muualla, mutta silti vain 10 % miehistä ja alle 3 % naisista täytti suosituksen.**

Sekä naisten että miesten askeleet jäivät keskimäärin alle 6600 ja 6900 askeleen. Nämä luvut ovat lähes tuhat askelta pienemmät kuin työikäisten miesten ja naisten askeleet päivää kohti, mutta toisaalta askelten lukumäärät ovat muun maan lukiolaisia selvästi suuremmat. Johtopäätöksenä voidaan todeta,

- o että Tampereen kaupunkiseudun lukiolaiset liikkuvat hieman enemmän ja vietävät aikaa istuen ja makuulla hieman vähemmän kuin lukiolaiset muualla Suomessa,
- o toisaalta vain ani harva täytti liikkumisen minimisuosituksen ja **päivittäinen askelmäärä jäi sekä perusopetusikäisiä että työikäisiä pienemmäksi. Voidaankin sanoa, että lukiolaiset liikkuvat vähiten alle 70-vuotiaista väestöryhmistä.**

Mittaukset suoritettiin syksyllä 2020 ajankohtana, jolloin koronavirusinfektioita ja -rajoituksia ei ollut juurikaan voimassa. Toisaalta korona on voinut jossain määrin vaikuttaa opiskeluun, harrastustoimintaan ja omaehtoiseen liikkumiseen. Siitä huolimatta havaitut liikkumisen ja askelten määrät olivat todella matalalla tasolla.

Johtaja Tommi Vasankari ja kehittämisspällikkö Satu Kankkonen selostavat asiaa kokouksessa.

Asia käsitellään seutuhallituksessa.

Liite:

- tulosraportti toimitetaan 20.5.2021

Kuntajohtajakokous 21.5.2021

Päätösehdotus.

Seutujohtaja Nurminen

Kuntajohtajakokous päättää omalta osaltaan

että tutkimustulokset hyödynnetään Seutuliike-ohjelman toimenpiteiden suunnittelussa.

Päätös.

Päätösehdotus hyväksyttiin.

75 § TAMPEREEN KAUPUNKISEUDUN ASUNTOPOLIITTINEN OHJELMA

Seutujohtaja Nurminen

Seutuhallitus käynnisti 26.6.2019 Tampereen kaupunkiseudun asuntopoliittisen ohjelman päivityksen. Tavoitteena oli päivittää seudullinen asuntopoliittinen ohjelma hyväksyttiin 2010. Ohjelma palveli 2010-luvulla laadittuja rakennesuunnitelmia ja näiden pohjalta tehtyjä MAL-sopimuksia.

Ohjelman päivittämisestä on sovittu MAL4-sopimuksessa vuosille 2020-2023. Sopimuksessa riittävän ja monimuotoisen asuntotuotannon kehityspolku on kuvattu seuraavasti: ” Kunnat huolehtivat yhteisvastuullisesti kaikille väestöryhmille soveltuvan, monipuolisen ja laadukkaan asuntokannan rakentumisesta. Tuotanto kohdennetaan yhdyskuntarakenteen sisään, rakenteen toimivuutta ja asuinalueiden tasapainoista kehitystä tukemaan. Asuntopoliitikassa tavoitellaan kohtuuhintaisen asuntotuotannon lisäämistä ja perheasuntojen monipuolistamista.”

Seudulliset asuntomarkkinat ovat yksi rajattoman kaupunkiseudun ilmiöistä, joita kuntien tulee yhteistyössä kehittää vastaten niin elinkeinoelämän tarpeisiin kuin asumisen sosiaalisiin kysymyksiin. Asuminen ja asuinympäristöt ovat myös keskeinen vetovoimatekijä, joiden merkitys yhteiskunnallisessa keskustelussa on korostunut Korona-pandemian aikaan osuneen ohjelman valmistelussa. Asuntopoliittikka onkin nähtävissä myös kilpailutekijänä kaupunkiseutujen menestymisessä.

Asuntopoliittista ohjelman väestösuunnitteeksi on valittu vahvan kasvun jatkuminen Tampereen kaupunkiseudulla. Ohjelman mukaan kaupunkiseudun väestö vuonna 2040 on 480 000 asukasta. Tavoitteen saavuttaminen vaatii vahvaa panostusta paitsi itse asuntopoliittikkaan myös nuoria ikäluokkia kiinnostavaan toimintaympäristöön, perheiden arjen toimivuuteen, maahanmuuttoon ja akateemisten työpaikkojen lisäämiseen.

Asuntopoliittista ohjelman valmistelusta on vastannut Tampereen kaupunkiseudun kuntayhtymä. Ohjelmaa on valmisteltu yhdessä kaupunkiseudun kuntien kanssa laajasti osallistavalla ja poikkihallinnollisella otteella. Työhön ovat osallistuneet seudulliset asiantuntijatyöryhmät, kuntajohtajakokous ja seutuhallitus. Kunnanhallituksille järjestettiin lisäksi tavoitteiden linjaamiseen liittyvä työpaja 8.2.2021. Käytännön valmistelutyöstä on vastannut seudullinen maankäytön ja asumisen seudullinen työryhmä (Masto).

Työn suuntaamiseksi laadittiin laaja tilannekuva, jossa tarkasteltiin seudullisia nykyilmiöitä mm. asuinalueiden eriytymistä, asumisen laatua,

asunnottomuutta sekä väestönkehitystä. Tilannekuvan pohjalta valittiin asuntopoliittisen ohjelman kuusi teemaa, joita syvennettiin tavoite- ja periaatevaiheessa. Ohjelmatyön lopuksi laadittiin seudulliset toimenpiteet ja ohjelman seurantamenettely.

Ohjelman teemat ovat

1. Kaupunkiseudun väestöennuste ja asuntotarvelaskelma
2. Asuntotuotannon laatu
3. Asuinalueiden eriytymisen ehkäisy
4. Kohtuuhintainen asuntotuotanto
5. Asunnottomuuden puolittaminen
6. Asumisen nousevat trendit
7. Ohjelman toteuttamisen edellytykset
8. Seuranta

Asuntopoliittisen ohjelman ehdotus on valmistunut ja seutuhallitus hyväksyy sen loppukesästä 2021. Jotta ohjelmaan sitoutumiselle ja sen toimeenpanolle saadaan vahva tuki kunnista, lähetetään se ennen hyväksymistä lausunnoille kunnanhallituksille. Lausunto pyydetään myös ympäristöministeriöltä ja Aralta, koska valtion kumppanuus ohjelman toteuttamisessa on välttämätön.

Lausunnoissa toivotaan vastauksia erityisesti seuraaviin kysymyksiin:

1. MAL-sopimuksen kytkentä: Miten ohjelman sisältö vastaa MAL4-sopimuksessa ilmaistuihin tarpeisiin?
2. Ohjelman kärjet: Onko ohjelman tavoitteet oikein asetettu? Suuntaako ohjelma seudullista asuntopoliittikkaa oikeisiin kysymyksiin?
3. Ohjelman toteutus: Miten kunta huomioi ohjelman toimeenpanon omassa työssään? Ovatko toimenpiteet ja seuranta selkeät?
4. Ohjelman seudullisuus: Rakentaako ohjelma seudullisuutta? Huomioiko ohjelma tasapuolisesti kaupunkiseudun kuntien asumisen kehittämisen?

Seutusuunnittelupäällikkö Kaisu Kuusela selostaa asiaa kokouksessa.

Asia käsitellään seutuhallituksessa 26.5.2021.

Liite.

- kaupunkiseudun asuntopoliittinen ohjelma liitteineen, toimitetaan ma 17.5.

Kuntajohtajakokous 21.5.2021

Päätösehdotus.

Seutujohtaja Nurminen

Kuntajohtajakokous päättää omalta osaltaan

hyväksyä kaupunkiseudun asuntopoliittisen ohjelman luonnoksen,

että seutuyksikkö voi viimeistellä kaupunkiseudun asuntopoliittisen ohjelman jatkokäsittelyyn,

lähettää kaupunkiseudun asuntopoliittisen ohjelman lausunnoille jäsenkuntiin, ympäristöministeriöön sekä ARA:lle ja

että lausunnot pyydetään 6.8.2021 mennessä.

Päätös.

Päätösehdotus hyväksyttiin.

76 § MRL- UUDISTUS, YMPÄRISTÖMINISTERIÖN KYSELY KAUPUNKISEUTUSUUNNITELMIEN VAIKUTUKSISTA

Seutujohtaja Nurminen

Ympäristöministeriö valmistelee loppusuoralla maankäyttö- ja rakennuslain kokonaisuudistusta. Siihen liittyen ministeriö on lähettänyt kaupunkiseutusunnittelun asiantuntijoille kyselyn, jolla selvitetään suunnittelu yhteistyön nykytilannetta sekä ehdotetun kaupunkiseutusunnitelman vaikutuksista kuntasektorille. Varsinainen lausuntopyyntö ehdotuksesta ajoittunee kesälle 2021.

Kysely on suunnattu seitsemän suurimman kaupunkiseudun kunnalle, kuntayhtymälle ja alueiden maakuntien liitoille. Ministeriö toivoo jokaisesta organisaatioista yhtä vastausta asiantuntijoilta, jotka osallistuvat kaupunkiseutujen suunnittelu yhteistyöhön. Vastauksia käytetään MRL-uudistuksen vaikutusten arviointiin kaupunkiseutusunnitelmaa koskevien säännösten osalta. Yksittäiset vastaukset eivät tule näkymään yhteenvedossa.

Kyselyn liitteenä ovat tiivistelmä MRL-uudistuksessa alueidenkäytön suunnittelujärjestelmään esitetyistä muutoksista ja MRL-uudistuksen tämänhetkiset Kaupunkiseutusunnitelmaa koskevat pykäläluonnokset.

Kyselyyn tulee vastata viimeistään 12.5.2021. (<https://link.webropol-surveys.com/S/8D7682A163E1C1CA>),

Seututoimiston asiantuntijat ovat valmistelleet oman vastauksensa kyselyyn. Vastauksen taustalla on käyty keskustelu Masto:n puheenjohtajiston kanssa sekä asiaa koskevat päähuomiot koottuna pp-esitykseen. Kaupunkiseutusunnitelmia on käsitelty lisäksi kansallisen MAL-verkoston, Kuntaliiton ja YM:n järjestämässä webinaarissa.

Kaupunkiseudun kuntien on mahdollista hyödyntää seutuyksikön asiantuntijavalmisteluna tehtyä vastauspohjaa ja huomioita kaupunkiseutusunnitelmasta.

Seutujohtaja Nurminen selostaa asiaa kokouksessa.

Liitteet:

- YM: Tiivistelmä MRL alueiden käytön muutosesityksistä
- YM: Kaupunkiseutusunnitelmaa koskevat pykäläluonnokset
- Seutuyksikkö: Kysymyslista vastauksineen
- Seutuyksikkö: Huomioita kaupunkiseutusunnitelmasta (pp)

Asia merkitään tiedoksi seutuhallituksessa.

Päätösehdotus.

Kuntajohtajakokous 21.5.2021

Seutujohtaja Nurminen

Kuntajohtajakokous päättää omalta osaltaan

merkitä tiedoksi seutuyksikön antamat vastaukset ympäristöministeriön kyselyyn kaupunkiseutusuunnitelmien vaikutuksista.

Päätös.

Päätösehdotus hyväksyttiin.

77 § KOKOUKSEN 4.6. OHJELMOINTI JA SEURAAVAT KOKOUKSET

Kokoukset perjantaisin klo 8.15-10.15.

Kuntajohtajakokous käy keskustelun seuraavan kokouksen tavoitteellisista teemoista ja valmistelun pääpiirteistä.

23.4.,

MAL-seuranta

Lähijuna/lähtötietoselvitys

KÄPY-ohjelma loppuraportti

Seutuperehdytyksen suunnitelma

7.5,

MAL-seuranta, päätöskäsittely

Asukaskyselyn tulokset

Seutustrategian päivityksen tilannekatsaus

21.5.,

Aspol-ohjelma, luonnos lausunnoille

LIITU2-raportti/seutuliike

Kaupunkiseutusunnitelma/MRL

27.5. PYÖREÄN PÖYDÄN KESKUSTELU

4.6.,

TA-raami 2022

Lähijunaskenaariot

18.6.,

MAL-hankkeiden ohjelmointi

Lähijunavisiot ja työskentelyn ohjaaminen

Seudullinen digitaalinen kansalaispaneeli

Syksyllä:

Muun muassa

Seutustrategian työsuunnitelma

Seutustrategian skenaariot

Tampereen kaupungin korkeakoulukumppanuus

Aspol-ohjelman lausunnot ja hyväksyminen

Yhteiskokous seutuhallituksen kanssa

Nuorisopalvelukokonaisuuden tilannekuva

Ilmastonmuutoksen sopeutumisen toimenpidesuosituksset

Rajaton seutu -elinkeinovyöhykkeet

78 § TIEDOKSIANNETTAVAT ASIAT

Seutujohtajan ajankohtaiset infoasiat:

Kuntajohtajien pyöreän pöydän keskustelu 27.5.
Aikavaraus klo 11.00-18.00. Tarkempi ohjelma ja etukäteismateriaali toimitetaan kokoukseen mennessä.

Kuntajohtajien info ja keskusteluasiat:

79 § KOKOUKSEN PÄÄTTÄMINEN

Puheenjohtaja päätti kokouksen klo 10.15.